

PARTIET DE KRISTNE
Frihet og trygghet for alle.

Styringsdokument

for Gjøvik kommune 2018

Med økonomiplan for 2018-2021

PDK Gjøvik

INNHold

PDK Gjøvik fremmer med dette forslag til endringer i budsjett for Gjøvik Kommune 2018, samt økonomiplan for perioden 2018-2021. I tillegg fremmes forslag til endringer i investeringsprogram for perioden 2018-2021.

Kommunen i samfunnet

Gjøvik skal være en fremtidsrettet, åpen og trygg kommune der hovedfokus ligger på en offentlig sektor som gir privat og frivillig sektor spillerom.

Vi er i behov av en engasjerende handelsnæring som har rom og gis mulighet til å satse. Skal vi lykkes må næringslivet se Gjøvik som en interessant kommune å etablere seg i. Investorer må se det som lønnsomt å investere her. Det kommunale byråkratiet må derfor begrenses og samspillet mellom kommune og innbygger må forbedres.

Gjøvik kommune skal være imøtekommende, serviceinnstilt og benytte Ja-stemplet så langt det lar seg gjøre. Utgangspunktet skal være en positiv holdning til utbyggere og mulige investorer.

Våre verdier

Kjernefamilien som den bærende institusjonen i samfunnet er truet fra flere hold. Kommunen har en viktig oppgave i å bevare og videreutvikle våre felles verdier og sørge for beskyttelse av dem i møte med konkurrerende, destruktive verdier.

Ytringsfriheten, religionsfriheten og retten til liv og eiendom skal ikke utfordres, men hegnes om og styrkes.

Forsvarlig økonomisk politikk

Rammebetingelsene for kommuneøkonomien er lagt av storting og regjering, men det er kommunens politikere som har ansvaret for å prioritere innenfor rammene med nøkternhet. Med dette som grunnlag har Partiet de kristne Gjøvik utformet budsjett og økonomiplan.

Målsetninger i økonomiplanperioden

- Gjøvik skal satse på familien
- Gjøvik skal handle forebyggende
- Gjøvik skal løse oppgavene kommunen er satt til
- Gjøvik skal ha flere lærere
- Gjøvik skal øke støtten til frivillige lag og foreninger
- Gjøvik skal fremme trygghet for innbyggerne
- Gjøvik skal utbygge eldreomsorgen slik at den dekker innbyggernes behov
- Gjøvik skal hjelpe mennesker som havner i et rusmisbruk tilbake til et verdig liv
- Gjøvik skal ikke skattlegge innbyggerne mer enn nødvendig

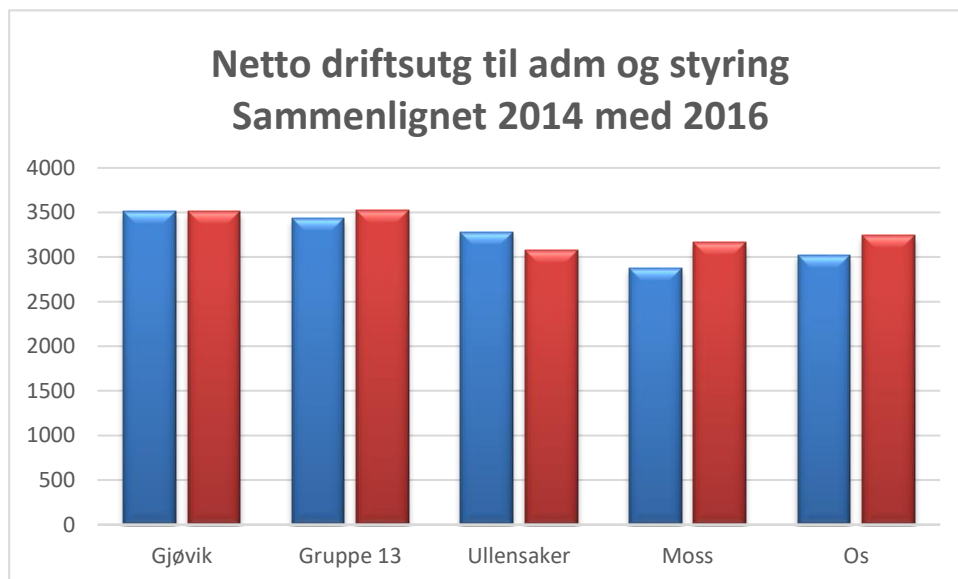

Sektor for administrasjon, forvaltning og teknisk drift

Partiet De Kristnes forslag til endringer	2018	2019	2020	2021	SUM
Fellesrådet diakonal virksomhet og kompetanse	100	100	100	100	400
Reduksjon av 0,65 årsverk i sektoren (økt effektivitet)	-520	-520	-520	-520	-2 080
Forsering av strandsonenplanen	200				200
Prosjekt benchmarking	1 500	1 000			2 500
Reduksjon av administrasjonen	-1 500	-4 000	-7 000	-10 000	-22 500
Sum endringer	-220	-3 420	-7 420	-10 420	-21 480

Administrasjonen må reduseres

Muligheten til å effektivisere og spisse virksomheten er en finansiell reserve. En sammenligning fra 2013 viste et potensiale på 9,1 millioner kroner sammenlignet med den rimeligste av kommunene Moss, Os, Ullensaker og Gjøvik. I 2014 hadde dette vokst til 14,8 millioner kroner. I 2016 viser tallene en svak forbedring; 13,1 millioner kroner.

Prosjekt benchmarking:

Hvor mye det er mulig å redusere utgiftene med har selvsagt sammenheng med flere ting, blant annet holdning til forbruk av skattepenger. Å spørre administrasjonen i kommunen i dette spørsmålet vil ikke ha noen hensikt. De vil i de aller fleste tilfeller si at det er umulig eller vil gå kraftig ut over tilbudet fra kommunen. En må derfor benytte benchmarking; i dette tilfelle må vi sette i gang et prosjekt for å finne ut hvordan Gjøvik kommune kan redusere administrasjonen til et nivå som ligger rundt 10 millioner kroner lavere enn dagens.

Samarbeid om oppgavene

På mange områder kan vi inngå samarbeid med andre kommuner, også utenfor Gjøvik-regionen om nødvendig. En god styring her kan gi store innsparinger. Kommunens potensial på dette området ligger i å prioritere oppgaver og utnytte markedet til å redusere sine utgifter. Vi har valgt å ikke legge inn innsparinger på dette denne gang.

Kommentar til rådmannens forslag til kutt

Det er kun ett utfordrende kuttforslag i denne sektoren fra rådmannens side, og det er økningen på kr.2,-/time utover prisvekst for parkering på kommunale plasser. Det er antatt en vil spare 700 000 kroner på dette. Vi tror ikke økningen er avskrekkende høy. De fleste parkerer for en kortere periode (under en time), noe som gjør at kostnadsøkningen blir relativt liten.

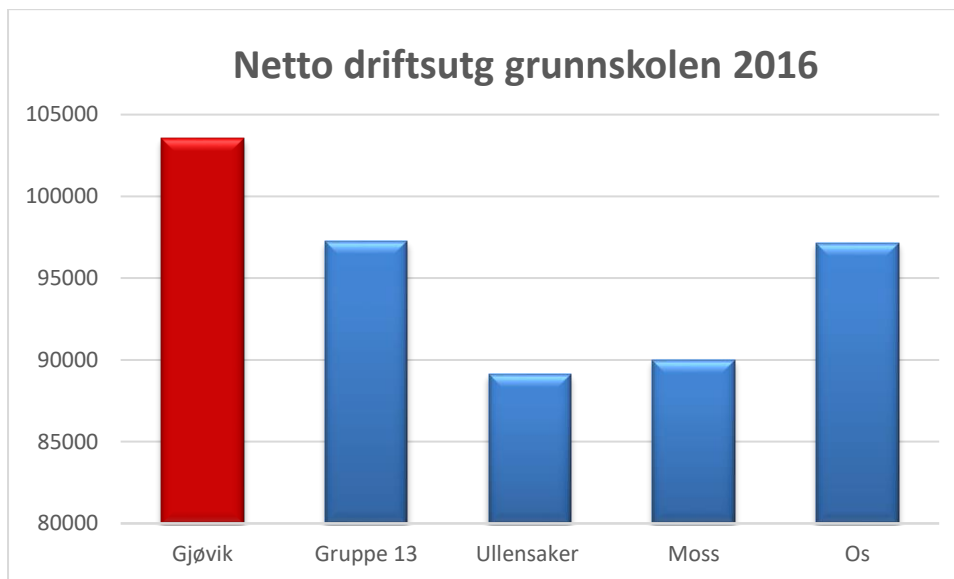
Sektor for oppvekst

Partiet De Kristnes forslag til endringer	2018	2019	2020	2021	SUM
Ekstra midler for kvalitetsheving av lærere	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Etablere fond for private ungdomsklubber	200	400	600	600	1 800
Økning av lærerårsverk		1 600	3 200	4 800	9 600
Styrking av tverrfaglig familieteam 3 årsverk	1 200	2 400	2 400	2 400	8 400
Reduksjon 3 årsverk i barnevernet			-2 400	-2 400	-4 800
Reduksjon administrasjon oppvekst	-500	-1 100	-1 100	-1 100	-3 800
Sum endringer	1 900	4 300	3 700	5 300	15 200

Grunnskole

Gjøvik er lite effektiv i sin drift av grunnskolen. Kostnaden pr elev er over 103 000 kroner, langt over gruppe 13 og de tre andre sammenlignkommunene som er brukt i tabellen. Gjøvik må kutte over 18 millioner kroner for å komme ned på gruppe 13s snittnivå. Kommunen må se på dette for å finne ut hvordan vi kan drive skolen mer effektivt. Dette må gjøres samtidig som vi må øke antall lærere i skolen og uten at grendeskolene legges ned.

Partiet de Kristne foreslår at det settes ned en tverrpolitisk komite som i løpet av 2018 skal finne løsninger på dette og fremme forslag for utvalg for oppvekst i forbindelse med budsjettprosessen høsten 2018.

Selvstyrte skoler

Det legges opp til en omorganisering slik at skolene fristilles til å bli selvstendige enheter med egne ansvarlige driftsstyrer, valgt av skoleeier, men med foreldrerepresentasjon. Det søkes dispensasjon fra kunnskapsdepartementet for dette.

Fritt skolevalg

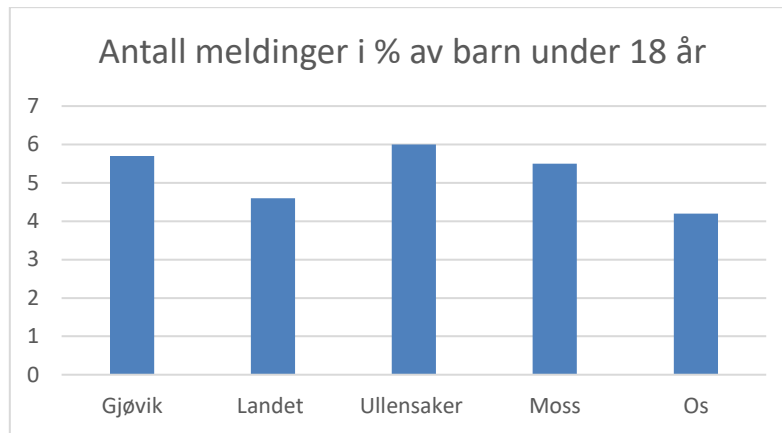
For å oppnå fritt skolevalg er vi avhengig av flere faktorer. For det første må foreldre og elever ha full rett til å velge hvilken skole de ønsker å benytte. For å oppnå dette er vi avhengig av god kommunikasjon mellom skolene og foreldrene, åpne kretsgrenser og en JA- praksis i skoleadministrasjonen.

For det andre må skolene ha en åpen holdning rundt resultater slik at foreldrene til enhver tid kan vite hvilket faglig nivå skolene i Gjøvik ligger på. Her vil det være smart å kanskje legge inn også annen informasjon som trafiksikkerhet til og fra skolen, ekstra tilbud skolen har og lærerstabens utdanningsnivå. Resultatet vi venter oss av dette er at skolene søker å være attraktive pedagogiske institusjoner for elever og foreldre. Dette vil heve kvaliteten i skolen.

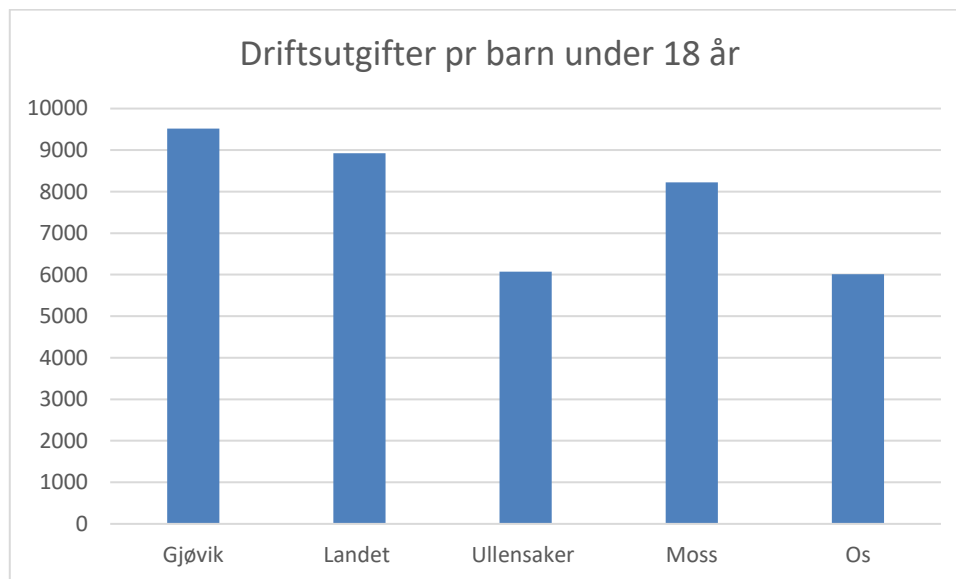
Endringer i barnevernet

Barnevernet i Gjøvik har vært under et stort press over tid. Økningen av budsjettet har vært stor i mange år. Det er flere år siden dette gikk for langt. Barnevernet i Gjøvik ser ut til å være i en svært alvorlig tilstand som de ikke kommer ut av.

Dette kan underbygges ved to enkle tabeller. Den første viser antall meldinger i % av antall barn under 18 år i kommunen. Som vi ser ligger Ullensaker høyest og Os nederst. Gjøvik ligger nærmest Ullensaker, langt over landsnitt. Det vil si at Gjøvik barnevern får mange meldinger sammenlignet med andre kommuner. Det er åpenbart at det vil koste en god del, og det er da også den stående argumentasjonen for at budsjettet må økes år etter år.

Den andre tabellen forteller en annen historie. Den viser driftsutgifter pr barn under 18 år i kommunen. Her er Gjøvik høyest, og langt over Ullensaker.

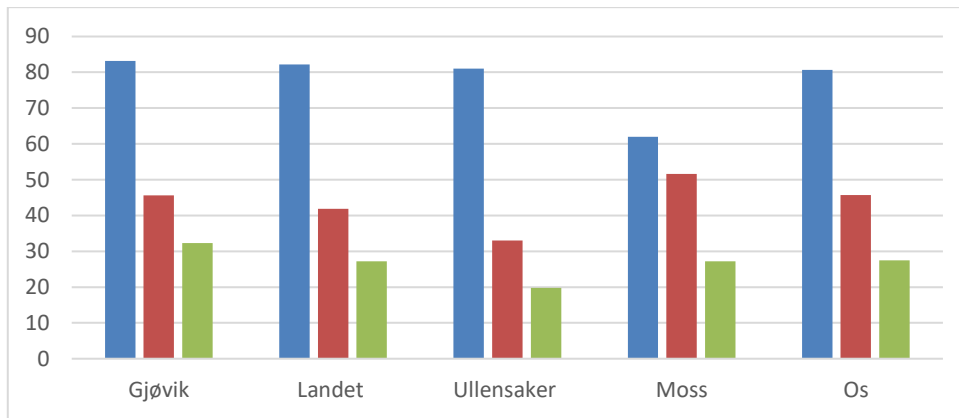

Hadde vi hatt samme utvikling på kostnadsbilde som Ullensaker ville vi hatt 17,5 millioner kroner lavere budsjett. Hvorfor det er slik kan vi også finne ut av KOSTRA-tallene:

PARTIET DE KRISTNE

Frihet og trygghet for alle.

Blå søyle: Andel meldinger til undersøkelse
Rød søyle: Andel undersøkelse som går til tiltak
Grønn søyle: Andel barn i institusjon og fosterhjem

Tallene viser at Gjøvik kommune ligger langt over de andre når det gjelder andel barn i institusjon og fosterhjem. Selv når vi sammenligner med Ringsaker, Vestre Toten, Lillehammer og Hamar som Gjøvik kommune gjerne vil sammenlignes med kommer vi elendig ut her. Dette betyr at omleggingen av barnevernet de siste årene IKKE har gitt den ønskede effekt. Da kan vi ikke fortsette å pøse inn midler og håpe på det beste. Vi må skape endringer. Selv i 2017 – med de svært høye økningene av barnevernbudsjettet de siste årene – har barnevernet 27,5 % fristavbrudd i første halvår. Kommunen har også mottatt kritikk fra Fylkesmannen på dette området.

Styrking av tverrfaglig familieteam

PDK Gjøvik velger å øke betydningen av tverrfaglig familieteam (TFT) på bekostning av barnevernets størrelse. Vi tror lavterskeltilbud for familier i krise, der frykten for å miste barna er minimal, er den beste metoden for å skape løsninger. TFT må derfor fristilles fra barnevernet.

Fond for private ungdomsklubber

Kommunen er avhengig av flere tilbud for uorganisert ungdom. Det opprettes derfor et ungdomsklubbfond på 200 000 kroner som øker med nye 200 000 kroner hvert år fram til 2020. Av dette fondet kan private aktører søke om midler til etablering og drift av private ungdomsklubber i Gjøvik.

Administrasjonen

Det foreslås en reduksjon i administrasjon oppvekst på 500 000 kroner i 2018, 1,1 mill fra 2019. Spesielt barn og familie, men også barnehage og skole, har potensial for denne nødvendige effektiviseringen. Vi tror det er mer å hente her, men foreslår heller et tverrpolitisk komitearbeid i 2018 framfor å øke forslaget ytterligere.

Skolefritidsordningen (SFO)

SFO er ikke et skoletilbud og finansieres ikke av staten. Ordningen er ment å være foreldrefinansiert. Den har utviklet seg til å bli dyr for foreldrene og med lavere kvalitet enn ønskelig.

Utvalg for oppvekst bes se på om det er mulig å organisere SFO annerledes enn i dag. Hovedidéen er å bruke av dagens lønnsmidler til å finansiere et tilbud fra frivillige lag og foreninger som kan levere SFO-tilbud. Dette vil være en vinn-vinn situasjonen der frivillige lag og foreninger styrkes samtidig som SFO vil utvikle forskjellige tilbud fra sted til sted. Det vil være smart å starte med en SFO som en forsøksordning, og eventuelt utvide hvis evalueringen av prosjektet viser at dette fungerer.

Sektor for Helse og omsorg

Partiet de Kristne – forslag til endringer	2018	2019	2020	2021	Samlet
Styrking av omsorgslønn	100	100	100	100	400
Styrking av hjemmetjenesten 5 årsverk	1 850	3 750	3 750	3 750	13 100
Redusere 6 adm stillinger	- 2 400	- 4 800	- 4 800	- 4 800	- 16 800
Sum endringer	- 450	- 950	- 950	- 950	- 3 300

Tilbud når behovet kommer

Det er kommunens viktigste primær oppgave å sikre at de innbyggerne som har behov for pleie- og omsorgstjenester får dette når de trenger det. For å oppnå dette må Gjøvik først og fremst bygge ut tilbudene slik at vi unngår ventelister. Samtidig må driften være effektiv slik at pengene vi har til rådighet kan brukes smartest mulig slik at det rekker til flere enn det gjør i dag.

Omsorgslønn

Det er en stor egenverdi å gi omsorg til sine eldre og pleietrengende samtidig som det bidrar til en høyere livskvalitet for de pleietrengende. Men tiden strekker ofte ikke til. Her kan kommunen være med å bidra med omsorgslønn.

Administrativ omstilling

En av de store utfordringene med offentlig sektor er overadministrering. Det argumenteres ofte for at sektoren trenger flere ledere fordi det går mange ansatte pr leder i dag. Vi tror dette er feil måte å se saken på. Fremtidige økninger av stillinger i sektoren bør komme på det nivå der en er i direkte kontakt med tjenesten som leveres. Det bør være færrest mulig i leddet over dette. Derfor kuttes det forsiktig i administrative stillinger (6 årsverk fra 1.juli 2018).

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester økes med 5 årsverk. Målet er å kunne levere tjenester på samme kvalitetsnivå eller bedre, samtidig som en leverer flere tjenester.

Sektor for samfunnsutvikling

Partiet de Kristne – forslag til endringer	2018	2019	2020	2021	Samlet
Støtte til kristen kulturformidling barn og unge	300	300	300	300	1 200
Endret driftsform kulturhus/kino	- 1 000	- 2 000	- 2 000	- 2 000	- 7 000
Kutt av 2 årsverk i kultur	-750	-1 500	-1 500	-1 500	-4 250
Støtte til PULS (Frelsesarmeprojekt)	200	200	200	200	800
Sum endringer	-1 250	-3 000	-3 000	-3 000	-10 250

Privatisering av Gjøvik Kino og kulturhus

Det er mye bra som skjer i Gjøvik som kommunen ikke nødvendigvis trenger å være eier av. Gjøvik Kino og kulturhus er et av disse. Det legges opp til salg med krav om drift og opsjon på tilbakekjøp. Dette vil fjerne kommunens driftskostnader, men vil samtidig øke utgifter ved bruk av de samme fasiliteter. I sum vil det gi kommunen reduserte kostnader.

Støtte til Puls – Frelsesarmeprojekt innen psykisk helse

PULS er et frivillig tilbud i Gjøvik kommune som er til hjelp innenfor psykisk helse.

Folkehelseprofilen for Gjøvik viser at andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere enn i landet som helhet. Det brukes mer medisiner mot psykiske utfordringer, og andelen uføretrygdede mellom 18-44 år er betydelig høyere enn ellers i landet. Rundt 10 % av Gjøviks befolkning har innvandrerbakgrunn. Ulike nøkkelpersoner i kommunen i ulike aktuelle tjenesteområder, TOPRO, m. fl. bekrefter at praktisk språktrening, arbeidstrening og inkludering er en utfordring.

Hovedmålgruppe for arbeidstreningen er mennesker som faller utenfor arbeidslivet på grunn av psykosomatiske eller språklige utfordringer. PULS retter seg særlig mot mennesker som er ensomme, innvandrere og personer med en åndelig lengsel.

Bevilgningen på kr. 200 000 årlig er lagt under frivilligsentralen slik at den finansieres gjennom samme område som støtten til fontenehuset.

Kutter 2 årsverk i kultur

Det gjennomføres kutt i kulturadministrasjonen som gradvis øker utover i perioden. Kultur er ikke en kjernevirksomhet for kommunen og må derfor tåle noe tøffere kutt enn andre. Det velges å kutte i administrasjon for å skjerme driften noe.

Støtte til kristen kulturformidling for barn og unge

De gode tradisjonene i vårt samfunn er under press. Kristne kulturformidlere som søndagsskolen, juniorklubben og lignende bidrar til å holde stadig nye generasjoner kjent med våre stolte tradisjoner. Det etableres en kommunal støtteordning der organisasjoner kan søke om midler for drift av søndagsskole, juniorklubb og lignende. Kriteriene for tildeling av midler godkjennes av kommunestyret. Støtten fordeles på slutten av året. Størrelsen er knyttet til antall barn og unge som benytter tilbudet.

Fellesområdet

Partiet de Kristne – forslag til endringer	2018	2019	2020	2021	Samlet
Fryser eiendomsskatten i 2018	5 300	5 300	5 300	5 300	21 200
Finansiering ved bruk av fond	-5 356	-2 230	2 370	3 770	-1 446
Økte driftskostnader fra investeringsbudsjettet	76	0	0	0	76
Sum endringer	20	3 070	7 670	9 070	19 830

Endringer i eiendomsskatten:

Vi legger inn en frysing av eiendomsskatten for 2018, men kan ikke klare å gjøre dette for resten av økonomiplanperioden. Kostnadene ved å fryse er 5,3 mill og dette fortsetter utover i perioden.

Disposisjonsfond:

Vi har inne et beskjedent bruk av disposisjonsfond i perioden på rett under 1,5 mill.

Fondsoppbygging

Vårt forslag øker disposisjonsfondet med 34,5 millioner kroner. Dette er våre avsetninger:

Forventet utvikling Disp.fond	2018	2019	2020	2021
Avsetning til dispfond fra driftsbudsjettet	-5 356	-2 230	2 370	3 770
Avsetn. til dispfond fra investbudsjettet	-4 000	45 000	-5 000	0
Til disp.fond i forhold til rådmannens forslag	-9 356	33 414	30 784	34 554

Investeringer i perioden

Endringer i investeringsbudsjettet:

Investeringsprogram	2018	2019	2020	2021	Sum 18-21
Lekeutstyr ute på skolene	4 000				4 000
Strandsonen		5 000	5 000		
Økt investeringer	4 000	5 000	5 000		4 000
Salg av kino og kultursenter		-50 000			-50 000
Bruk av disposisjonsfond	-4 000	45 000	-5 000		34 000
Økte finansieringsbehov	0	0	0	0	
Økte driftskostnader	76	0	0	0	

Lekeutstyr ved skolene

Det har kommet fram i media denne høsten at lekeapparater ved spesielt en skole er tatt ned av kommunen fordi de er for gamle, usikre etc. De er ikke erstattet av nye. Partiet de kristne ser på dette som en unødvendig forverring av kvaliteten ved skolen. Vi bevilger derfor 4 mill til virksomhetsområdet Skole slik at de har tilgjengelige fondsmidler for dette formål.

Strandsonen

Vi forventer at strandsonenplanen blir ferdig i 2018 og at vi dermed kan starte utvikling av strandsonen fra 2019.

Sluttkommentar

PDK Gjøvik har med dette lagt fram sitt første helhetlige forslag til endringer av rådmannens budsjettforslag ofr 2018 og økonomiplan fram til 2021.

PDK Gjøvik

Jøran Ødegaard
Gruppeleder